

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛИЙН АГУУЛГА**

2023 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдөр, Мягмар гараг

<i>Хуралдааны тэмдэглэлийн агуулга</i>	<i>0</i>
<i>Хуралдааны товч тэмдэглэл:</i>	<i>1-11</i>
<i>Хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэл:</i>	<i>12 -35</i>

-
1. Монгол Улсын 2022 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэл, Засгийн газрын 2022 оны үйл ажиллагааны тайлан, “Монгол Улсын 2022 оны төсвийн гүйцэтгэл батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл /Засгийн газар 2023.06.16-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, хоёр дахь хэлэлцүүлэг, санал дүгнэлтээ Төсвийн зарлагын хяналтын дэд хороонд хүргүүлнэ/	12-26
2. Боловсролын ерөнхий хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Дээд боловсролын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл /Засгийн газар 2021.06.24-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, эцсийн хэлэлцүүлэг/	26-28
3. Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол, сургалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2022.08.30-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, эцсийн хэлэлцүүлэг/	28-35

ХУРАЛДААНЫ ТОВЧ ТЭМДЭГЛЭЛ

Хоёр.Боловсролын ерөнхий хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Дээд боловсролын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл /Засгийн газар 2021.06.24-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, эцсийн хэлэлцүүлэг/

Хэлэлцэж буй асуудалтай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд Л.Энх-Амгалан, Боловсрол, шинжлэх ухааны дэд сайд Г.Ганбаяр, Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Дээд болон мэргэжлийн боловсролын бодлогын газрын дарга Х.Тамир, мөн яамны Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын хэлтсийн дарга А.Халиунаа, Боловсролын бодлого, төлөвлөлтийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч А.Цолмон, мөн газрын шинжээч Ж.Нарантуяа, Хууль, эрх зүйн хэлтсийн ахлах шинжээч Ч.Баярмаа, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын орон тооны бус зөвлөх Д.Билгүүдэй, Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгийн секторын эрхлэгч У.Туяа, Шинжлэх Ухааны академийн Философийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний ажилтан Ш.Ариунаа, Шинжлэх Ухаан, Технологийн их сургуулийн захирал Т.Намнан, Монголын хувийн хэвшлийн бага, дунд сургуулиудын холбооны тэргүүн Н.Номин, Хувийн цэцэрлэгийн үүсгэн байгуулагчдын холбооны тэргүүн А.Цэнгэл, “Бүх нийтийн боловсролын төлөө” Иргэний нийгмийн үндэсний эвслийн ерөнхий зохицуулагч Д.Тунгалаг нар оролцов.

Хуралдаанд Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн газрын Зөвлөхүүдийн албаны зөвлөх Б.Баярмаа, мөн газрын Байнгын хорооны асуудал хариуцсан хэлтсийн Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын байнгын хороо хариуцсан ахлах зөвлөх Л.Лхагвасүрэн нар байлцав.

Төслийг эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн талаарх ажлын хэсгийн танилцуулгыг Улсын Их Хурлын гишүүн, ажлын хэсгийн ахлагч Г.Дамдинням танилцуулав.

Танилцуулгатай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.2.3-т нэгдсэн хуралдааны анхны хэлэлцүүлгээр санал хурааж дэмжигдсэн боловч уг саналаар Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь дахин санал хураалгах шаардлагатай гэж үзсэний дагуу санал хураалт явуулав.

Г.Мөнхцэцэг: 1.Төслийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

Төслийн 5 дугаар бүлгийг 6 дугаар бүлэг болгож, төслийн 23.1 дэх хэсгийн “боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага байх бөгөөд” гэснийг хасаж, 23.1.4 дэх заалтын “зэрэг” гэсний дараа “цол” гэж нэмж, мөн зүйлийн 23.1.3 дахь заалтыг төслөөс хасаж, төсөлд доор дурдсан агуулгатай 23.1, 23.3, 23.4 дэх хэсэг нэмэх:

“23.1.Дээд боловсролын удирдлага нь Боловсролын ерөнхий хуулийн 27.1-д заасан байгууллагаас бүрдэнэ.

23.3.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төрийн өмчийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх харьяа нэгжтэй байж болно.

23.4.Энэ хуулийн 23.3-т заасан нэгжийг Засгийн газар байгуулж, бүтэц, ажиллах журмыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.” гэсэн саналаар дахин санал хураалт явуулахыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн:	7
Татгалзсан:	3
Бүгд:	10

Гуравны хоёроор дахин санал хураалгах санал дэмжигдлээ.

Г.Мөнхцэцэг: 1.Төслийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

Төслийн 5 дугаар бүлгийг 6 дугаар бүлэг болгож, төслийн 23.1 дэх хэсгийн “боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага байх бөгөөд” гэснийг хасаж, 23.1.4 дэх заалтын “зэрэг” гэсний дараа “цол” гэж нэмж, мөн зүйлийн 23.1.3 дахь заалтыг төслөөс хасаж, төсөлд доор дурдсан агуулгатай 23.1, 23.3, 23.4 дэх хэсэг нэмэх:

“23.1.Дээд боловсролын удирдлага нь Боловсролын ерөнхий хуулийн 27.1-д заасан байгууллагаас бүрдэнэ.

23.3.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төрийн өмчийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх харьяа нэгжтэй байж болно.

23.4.Энэ хуулийн 23.3-т заасан нэгжийг Засгийн газар байгуулж, бүтэц, ажиллах журмыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.” гэсэн саналаар дахин санал хураалт явуулахыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн:	8
-------------	---

Татгалзсан: 2
Бүгд: 10
80.0 хувийн саналаар дэмжигдлээ.

Зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллоор санал хурааж дууслаа.

Байнгын хорооноос гарах танилцуулгыг Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Дамдинням Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанд танилцуулахаар тогтов.

Уг асуудлыг 16 цаг 18 минутад хэлэлцэж дуусав.

ХУРАЛДААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

2 дахь асуудалдаа орно. Боловсролын ерөнхий хуулийн төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Дээд боловсролын тухай хуулийн төслийг эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгэх тухай асуудлыг хэлэлцэж эхэлье.

2 дугаар хэлэлцэх асуудалд ирсэн ажлын хэсгийг танилцуулъя. Лувсанцэрэнгийн Энх-Амгалан Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд, Ганболдын Ганбаяр Боловсрол, шинжлэх ухааны дэд сайд, Төмөр-Очирын Ням-Очир Боловсролын ерөнхий Гегазрын дарга, Жадамбын Мягмар Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Сургуулийн өмнөх боловсролын хэлтсийн дарга, Хөөжөөгийн Тамир Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Дээд болон Мэргэжлийн боловсролын бодлогын удирдлага зохицуулалтын газрын дарга, Огнонгийн Хуягцогт Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга, Арьяагийн Цолмон Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Боловсрол бодлого, төлөвлөлтийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Чимэдрэгзэнгийн Баярмаа Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Хууль, эрх зүйн хэлтсийн ахлах шинжээч, Жамцын Нарантуяа Боловсрол, шинжлэх

ухааны яамны Боловсролын нэгдсэн бодлого төлөвлөлтийн газрын шинжээч, Авирмэдийн Халиунаа Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Мэргэжлийн боловсрол сургалтын хэлтсийн дарга, Дарьсүхбаатарын Билгүүдэй Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны сайдын орон тооны бус зөвлөх, Ухнаагийн Туяа Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгийн секторын эрхлэгч, Төмөрпүрэвийн Намнан Шинжлэх Ухаан, Технологийн их сургуулийн захирал, Шажинбатын Ариунаа Шинжлэх Ухаан Академийн Философийн хүрээлэнгийн Эрдэм шинжилгээний ажилтан, шинжлэх ухааны доктор, профессор, Эрдэнийн Чойсүрэн Монгол Улсын Боловсролын Их сургуулийн багш, Заамбалын Цогтгэрэл Монголын боловсрол шинжлэх ухааны үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дарга, Наранцэцэгийн Номин Монголын хувийн хэвшлийн бага, дунд сургуулиудын холбооны тэргүүн, Алтангэрэлийн Цэнгэл Хувийн цэцэрлэгүүдийн үүсгэн байгуулагчдын холбооны тэргүүн, Дондогдуламын Тунгалаг “Бүх нийтийн боловсролын төлөө иргэний нийгмийн үндэсний эвсэл”-ийн ерөнхий зохицуулагч. Ийм бүрэлдэхүүнтэй өнөөдрийн хэлэлцэх асуудалд ажлын хэсэг оролцож байна.

Хуулийн төслийг эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн тухай танилцуулгыг Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн, ажлын хэсгийн ахлагч Дамдинням танилцуулна.

Г.Дамдинням: Байнгын хорооны дарга, эрхэм гишүүдэд энэ өдрийн мэнд хүргэе. Дээд боловсролын тухай хуулийн төслийн анхдугаар хэлэлцүүлэг Улсын Их Хурлын чуулганаар орж, 35 зарчмын зөрүүтэй санал хураагдаж дууссан. Энд одоо бид нар 1 зарчмын зөрүүтэй санал 3-ны хоёрдож солих шаардлагатай болчихоод байгаа. Найруулгын хувьд зохицуулалцах шаардлага гарч байгаа. Юу вэ гэхээр Төрийн өмчийн их дээд сургуулиудын аж ахуйн удирдлагыг эрдмийн удирдлагаас салгах нэгдсэн

зохион байгуулалтыг хийх заалт 23.3-д орсон байсан нь сургууль тус бүр дээр байхаараа уншигдаад хууль дээрээ заагдчих гээд байгаа учраас боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дээрээ төвлөрсөн нэг ийм хөрөнгийн удирдлагын нэгж байхаар зохион байгуулалтыг хийе гэсэн ийм зарчмын зөрүүтэй санал орж ирэх юм.

Тэгээд энийг та бүхэн дэмжиж өгөхийг хүсье. Баярлалаа.

Г.Мөнхцэцэг: Дэгийн тухай хуулийн 42.1.3-д заасны дагуу танилцуулгатай холбоотойгоор асуулт асуух гишүүн байна уу. Дээд боловсрол явж байна. Алга байна. ажлын хэсгээс Дэгийн тухай хуулийн 42.2.3-д зааснаар дахин санал хураалгах шаардлагатай гэж үзэж 1 зарчмын зөрүүтэй санал гаргасан байгаа.

Ажлын хэсгийн саналаар санал хураалт явуулах байгаа. Ингээд Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн 3-ны 2-оос доошгүй нь дэмжиж байж энэ санал хураалт болсонд тооцогдох ёстой. Саналын томъёоллыг уншиж танилцуулъя.

Төслийн 23 дугаар зүйлийн 23.2 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

Төслийн 5 дугаар бүлгийг 6 дугаар бүлэг болгож, төслийн 23.1 дэх хэсгийн “боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага байх бөгөөд” гэснийг хасаж, 23.1.4 дэх заалтын “зэрэг” гэсний дараа “цол” гэж нэмж, мөн зүйлийн 23.1.3 дахь заалтыг төслөөс хасаж, төсөл доор дурдсан агуулгатай 23.1, 23.3, 23.4 дэх хэсэг нэмэх:

“23.1.Дээд боловсролын удирдлага нь Боловсролын ерөнхий хуулийн 27.1-д заасан байгууллагаас бүрдэнэ.

23.3.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага төрийн өмчийн дээд боловсролын сургалтын байгууллагын хөрөнгийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх харьяа нэгжтэй байж болно.

23.4.Энэ хуулийн 23.3-д заасан нэгжийг Засгийн газар байгуулж, бүтэц, ажиллах журмыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.”

Санал гаргасан ажлын хэсэг. Санал хураалт 3-ны 2-оор энэ санал дэмжигдэх ёстой. Энэ санал 70 хувиар дэмжигдлээ. Ингээд байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн 3-ны 2-оос доошгүй нь дэмжсэн тул ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналаар дахин санал хураалт явуулах ийм дэгтэй. Санал хураалт явуулъя. Санал хураалтыг танилцуулсан. Энэ санал 80 хувиар дэмжигдлээ.

Боловсролын ерөнхий хуулийн төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Дээд боловсролын тухай хуулийн төслийг эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгэх тухай асуудлыг хэлэлцэж дууслаа.

Чуулганы нэгдсэн хуралдаанд Байнгын хорооны танилцуулга унших гишүүнээр Улсын Их Хурлын гишүүн, ажлын хэсгийн ахлагч Дамдиннямыг томиллоо.

16.18 цаг.